

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Gfv.I.30.025/2023/2.

A tanács tagjai: Dr. Szabó Klára a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia előadó bíró

Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

Dr. Parlagi Mátyás bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Ravasz László ügyvéd I-IV. rendűért

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Sebők Imre Ügyvédi Iroda I. rendűért

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet benyújtó felek:

I-IV. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 4.Pf.20.934/2021/17.

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Szolnoki Járásbíróság 23.P.20.030/2021/16.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 280.000 (kétszáznyolcvanezer) forint meg nem fizetett eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] Az I. rendű alperes mint hitelező és az I-III. rendű felperesek mint adósok között 2008. augusztus 15-én deviza alapú kölcsönszerződés jött létre, amelybe 2013. január 23-án a IV. rendű felperest is bevonták adóstársként. A kölcsönszerződés 4. pontja tartalmazta az adósoknak azt a nyilatkozatát, hogy megértették a hitelező tájékoztatását, amely szerint a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázat keletkezhet, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem devizaforrás. A szerződéskötés napján az adósok külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozatot is aláírtak, amely tartalmazta: tudomással bírnak arról, hogy a hitel-konstrukcióban a HUF/CHF mozgásból adódóan felmerül a veszteség kockázata, a konstrukció a devizaárfolyamok piaci mozgásának kitett; a szerződés futamideje alatt a HUF/CHF árfolyam kedvezőtlen változása esetén a svájci frankban megállapított törlesztőrészlet forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet és ezért a forint alapú hitelekhez képest fokozott kockázatot vállalnak; a svájci frankban fennálló aktuális kölcsöntartozás forintban számított összegének és a kölcsön biztosítékaul szolgáló ingatlan forintban megállapított fedezeti értékének aránya a HUF/CHF árfolyam kedvezőtlen változása esetén a hitelező konstrukcióra vonatkozó hirdetményében előírt hitel/fedezet arányt meghaladhatja, ebben az esetben a hitelező további biztosítékokat követelhet, illetőleg a kölcsönt forint alapú kölcsönként konvertálhatja a hitel/fedezeti arány további romlásának elkerülése végett.

[2] Az I. rendű alperes a kölcsönszerződés tekintetében elvégezte a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) szerinti elszámolást. A felperesek 2014. évtől kezdődően nem törlesztettek. A tartozásuk 2017. március 27-én 888.977 forint volt. Az I. rendű alperes a 2017. május 8-án kelt közjegyzői okiratba foglaltan azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést. A kölcsönszerződésből eredő követelését 2021. augusztus 5-én a II. rendű alperesre engedményezte.

[3] Az I-IV. rendű felperesek keresetükben kérték a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítását és a szerződés érvényessé nyilvánítását elsődlegesen akként, hogy az árfolyamkockázat korlátozottan (180 HUF/CHF árfolyamig) terheli őket, a tartozásuk összege a felvett és a visszafizetett kölcsönösszeg különbözete (7.011.901 forint), amelyre száz havi részletfizetés engedélyezését kérték. Emellett keresetet terjesztettek elő a kölcsönszerződés felmondása érvénytelenségének megállapítására is. Másodlagosan kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, az árfolyamkockázat korlátozottan terheli őket. A tőketartozásukat és a törlesztőrészleteket 180 HUF/CHF árfolyamon, a fennálló tartozásukat 16.711.221 forintban határozza meg, amelyre az elsődleges kereseti kérelemmel egyezően részletfizetést adjon. Előadták, hogy a kölcsönszerződéstől a keresetlevél benyújtásával egyidejűleg elállnak. Állították, hogy annak az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. §-a értelmében tisztességtelen, ezért a szerződés a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis.

[4] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint a kölcsönszerződés 4. pontjában és a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglalt tájékoztatás időben, a vonatkozó joggyakorlatban (6/2013. PJE határozat, C-51/17., C-609/19., C-776/19., C-81/19., C-483/16., C-227/18., Kúria Gfv.VII.30.494/2018/3., Gfv.VIII.30.372/2020/10., Pfv.II.20.053/2016/4., Pfv.I.20.521/2020/9., Pfv.VII.21.028/2020/8., Kúria Pfv.I.21.135/2020/6.) kifejtetteknek megfelelő tartalommal, áttekinthető szerkezetben, érthetően történt. A kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezései nem

tisztességtelenek, ezért a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset alaptalan. A szerződésnek nem volt külön deviza alapú főszolgáltatási része, így azt az I. rendű alperes hibásan nem is teljesíthette. A hitelbírálat esetleges nem gondos lefolytatása nem eredményezte a megkötött szerződés érvénytelenségét. A felmondás a tartozás miatt jogszerű volt, ezért a felperesek a szerződéstől elállni már nem tudtak. Az okirat nem vesztette el közokirati jellegét, a szerződés nem lehetetlenült.

[6] A másodfokú bíróság ítéletével helytálló indokai alapján – az indokolás fellebbezés folytán szükséges kiegészítésével – helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[7] A jogerős ítélet indokolása szerint az árfolyamkockázatról az I. rendű alperes által a kölcsönszerződés megkötését megelőzően, kellő időben nyújtott tájékoztatás megfelelt a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatával (a továbbiakban: Jpe. határozat) kiegészülve alkalmazott 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerinti szempontoknak, továbbá az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) által felállított követelményeknek. A Kúria több ügyben vizsgálta az I. rendű alperes jelen perbelivel azonos tartalmú árfolyamkockázati tájékoztatását, és azt nem találta tisztességtelennek. A C-609/19. és a C-776/19. számú előzetes döntéshozatali ügyek jelentősen eltértek a jelen ügytől, azokban a kölcsönszerződések azért nem tettek említést az árfolyamkockázatról, mert az EUR/CHF paritását stabilnak, állandónak tekintették. Ezzel szemben a perbeli esetben a felek nem zárták ki a paritás változásának lehetőségét, az I. rendű alperes éppen ezért nyújtott tájékoztatást az árfolyamkockázatról.

[8] A másodfokú bíróság irányadónak tekintette az ügyben a Kúria Gfv.VI.30.230/2021/5. számú ítéletében foglaltakat, és egyetértett a Kúria Pfv.VII.21.028/2020/8. számú határozatában kifejtettekkel. Álláspontja szerint a perbeli kölcsönszerződés felperesek által támadott rendelkezései tisztességtelenségének megítélése meghaladta a közjegyzői nemperes eljárás kereteit. Utalt a Kúria Gfv.VII.30.494/2018/3. számú ítéletében (megjelent: BH2019. 84.) foglaltakra, amelyek szerint a hitelbírálat esetleges nem gondos elvégzése sem eredményezné a kölcsönszerződés semmisségét. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az I. rendű alperes jogszerűen mondta fel a kölcsönszerződést.

[9] Az I-IV. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó határozat hozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 209. § (1) bekezdésében, 209/A. § (2) bekezdésében, 200. § (1) bekezdésében, 525. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakat, valamint jogkérdésben eltér a Jpe. határozat [11], [14], [16] bekezdésében, a 4/2021. PJE határozatban (a továbbiakban: PJE határozat), illetve a Kúria Gfv.VII.30.440/2019/11. számú ítéletének [15] bekezdésében foglaltaktól.

[10] Az I-IV. rendű felperesek a felülvizsgálati kérelemmel együtt kérelmet nyújtottak be a felülvizsgálat engedélyezése iránt, amelyet arra alapítottak, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Jpe. határozat [11], [14], [16] bekezdésében, a PJE határozatban és a Gfv.VII.30.440/2019/11. számú ítélet [15] bekezdésében foglaltaktól [Pp. 409. § (3) bekezdés].

[11] A felperesek kérelmük indokolásában utaltak a Kúria Jpe.II.60.021/2021/7. számú határozatának [10] bekezdésére is, amely szerint (többek között): a tisztességes tájékoztatás mércéjéről mint a jelen jogegységi panaszeljáráásban jelentőséggel bíró jogkérdésről a Kúria a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatában már döntött. A felperesek a Jpe.II.60.021/2021/7. számú határozat [10] bekezdésének e megállapításából és a felülvizsgálat engedélyezési kérelemben hivatkozott Jpe. határozat [11] és [31] bekezdéséből azt a következtetést vonták le, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége tekintetében a bíróságok jogkérdésben döntenek, az EUB döntésekben e vonatkozásban

meghatározott jogelvek jogkérdésben való jogértelmezésnek minősülnek, és azokat kötelezően alkalmazni kell, azoktól eltérni nem lehet. Erre figyelemmel – álláspontjuk szerint – az eljáró bíróságoknak jogkérdésként és nem ténykérdésként a jelen perben azt kellett volna vizsgálniuk, hogy az I. rendű alperes a szerződés megkötése előtt adott-e megfelelő írásbeli tájékoztatást a részükre az árfolyamkockázatról. Az pedig, hogy mekkora idő szükséges egy átlagfogyasztónak a szerződési feltétel alapos megismeréséhez, a ténylegesen erre biztosított idő megfelelő-e, ez jogkérdés és nem ténykérdés. Nyilvánvalóan nem felel meg a szerződés előtti alapos ismerés elvének, ha az aláírás előtt pár perccel ismerheti meg a fogyasztó az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési rendelkezések tartalmát. A felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítéletben a másodfokú bíróság jogkérdésben eltért a Jpe. határozat hivatkozott részeitől, mert nem az EUB ítéleteiben foglalt jogelveknek megfelelően vizsgálta az árfolyamkockázati tájékoztatást és azt, hogy ez a tájékoztatás a szerződés megkötése előttinek tekinthető-e. Emiatt a Ptk. 209. § (1) bekezdését és a 209/A. § (2) bekezdését sértő módon nem állapította meg a perbeli kölcsönszerződés semmisségét. A felmondás jogellenessége tekintetében az I-IV. rendű felperesek arra hivatkoztak, hogy a másodfokú bíróság jogkérdésben eltért a PJE határozatban, valamint a Kúria Gfv.VII.30.440/2019/11. számú ítéletének [15] bekezdésében foglaltaktól, emiatt a Ptk. 200. § (1) bekezdését és 525. § (1) bekezdés *e*) pontját sértő módon nem állapította meg a felmondás jogszerűtlenségét.

[12] Az I-IV. rendű felperesek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme az alábbiakra tekintettel nem megalapozott.

[13] A Kúria az engedélyezés iránti kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta. A rendelkezési elvben megfogalmazott kérelemhez kötöttség perjogi szabályából [Pp. 2. § (2) bekezdés] következően – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból, illetve okokból engedélyezheti. Miután a felperesek kizárólag a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján kérték a felülvizsgálat engedélyezését, a Kúria kizárólag azt vizsgálhatta, hogy a kérelemben előadottakra figyelemmel a jogerős ítélet jogkérdésben eltér-e a Kúria hivatkozott, közzétett határozataitól.

[14] A Pp. 409. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálatot akkor kell engedélyezni, ha a felülvizsgálati kérelemben támadott ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, azaz a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatokban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul (PK vélemény 5. pont).

[15] A Pp. 410. § (1) bekezdés *c*) pont *cd*) alpontja értelmében a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén a félnek nemcsak a Kúria közzétett határozatát kell megjelölnie, hanem annak azt a részét is, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. A megjelölt konkrét határozatrész csak akkor alkalmas az engedélyezés körében érdemi vizsgálat lefolytatására, ha annak tartalma az előbbieken kifejtetteknek megfelelően jogkérdésként értelmezhető.

[16] Az I-IV. rendű felperesek a felmondás jogellenességével összefüggésben hivatkozott PJE határozatnak nem jelölték meg azt a konkrét tartalmát (részét), amellyel álláspontjuk szerint a jogerős ítélet ellentétes. A jogkérdésben való eltérés ezért érdemben nem volt vizsgálható.

[17] A Kúria az I-IV. rendű felperesek által hivatkozott Gfv.VII.30.440/2019/11. számú határozatának [15] bekezdésében azt a jogi álláspontot juttatta kifejezésre, hogy az érvénytelen szerződés nem mondható fel. Az I-IV. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmével támadott jogerős ítéletben a bíróság nem foglalt el ezzel ellentétes jogi álláspontot, ugyanis

azt állapította meg, hogy az általa vizsgált szerződés nem érvénytelen. Az engedélyezés iránti kérelmükben az I-IV. rendű felperesek nem is mutattak ki két, egymástól eltérő jogértelmezésre vonatkozó álláspontot. Alaptalanul hivatkoztak ezért arra, hogy a felülvizsgálattal támadott jogerős határozatot hozó bíróság a felmondás jogszerűségével összefüggésben jogkérdésben eltért a Kúria hivatkozott, közzétett határozatától.

[18] Az I-IV. rendű felperesek a Jpe. határozattól jogkérdésben való eltérést abban látták, hogy a felülvizsgálattal támadott ítéletben a bíróság az árfolyamkockázatot a fogyasztóra hárító rendelkezés tisztességtelenségét nem e határozat [11], [14], [16] bekezdésében megállapított szempontok alapján ítélte meg.

[19] A Kúria a Jpe. határozat [11] bekezdésében az árfolyamkockázat mibenlétét szabályozó szerződéses feltételek átláthatóságával kapcsolatos követelményrendszer lényegét körülíró, értelmező jogi aktusokat foglalja össze, a [14] bekezdésében a C-186/16. számú ügyben, míg a [16] bekezdésében a C-776/19 – C-782/19. számú egyesített ügyekben az EUB által hozott ítéletek lényegi tartalmát rögzíti a 93/13/EGK tanácsi irányelv (fogyasztói irányelv) 4. cikk (2) bekezdésének értelmezéséről. A Jpe.I.50.015/2021. szám alatt folyt, hivatkozott jogegységi panaszeljáráásban vizsgált jogkérdést – az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás tartalmi megfelelőségének mércéjét – az annak eredményeként meghozott Jpe. határozat [11], [14] és [16] bekezdései a döntés indokolásának részeként nyilvánvalóan érintik, de a felmerült jogkérdést önmagukban nem válaszolják meg. Mivel a Jpe. határozat hivatkozott részei nem tartalmazzak az adott jogegységi panaszeljáráásban elbírált jogkérdést, azokban nincs olyan kúriai jogértelmezés, amittől a jogerős ítélet eltérhetne. A Kúria a Jpe. határozat felperesek által nem hivatkozott [34] bekezdésében rögzítette a jogegységi panaszeljáráásban érdemben vizsgált jogkérdést és adott választ arra, hogy milyen tartalmú árfolyamkockázati tájékoztató minősül az átláthatóság szempontjából megfelelőnek. Ehhez képest a felperesek tehát felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmükben egyrészt nem jelöltek meg olyan jogkérdést tartalmazó határozatrészt, amely vonatkozásában a jogerős ítélet jogkérdésben való eltérése vizsgálható lenne; másrészt a tájékoztatás időbeli megfelelősége (vagyis az, hogy a tájékoztatásnak szerződéskötés előttinek kell-e lennie, s ha igen, mennyivel korábban kell tájékoztatni a fogyasztót) olyan jogkérdés, ami nem volt a hivatkozott Jpe. határozat tárgya, azt a Kúria sui generis eljárása során egyáltalán nem vizsgálta. Mindezek folytán a Jpe. határozat hivatkozott bekezdései és a jogerős ítélet alapján a felperesek kérelme szerint felmerült jogkérdések nem vethetők össze, így a felülvizsgálat nem engedélyezhető.

[20] A kifejtettre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően eljárva megtagadta.

[21] Az engedélyezés iránti kérelem nem vezetett eredményre, ezért a költségfeljegyzési jogban részesült I. rendű felperest a Kúria a Pp. 101. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte a meg nem fizetett eljárási illeték megfizetésére.

[22] A Kúria tájékoztatja az I. rendű felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[23] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2023. február 14.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró

